

TELEGRAFUL ROMÂN,

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 1432 Pres.

Publicațiune oficială.

Postul de spiritual greco-oriental la institutul regnicolar de corecțiune din Gherla (Szamosújvár), acum vacant, cu dotațiune anuală de 800 fl. și locuință în natură, eventual relut anual de 210 fl., este a se îndeplini prin denumire din partea înaltului ministeriu reg. ung. de justiție la propunerea autorității supreme archidieceșane.

Cu privire deci la intimatul sus-lăudatului ministeriu din 1 Martiu n. a. c. Nr. 6227, prin această se fac atenți toți cei-ce ar dori să ocupe postul amintit, ca până în 15/27 Martiu a. c. să se prezenteze aici suplicile lor instruate cu documente despre etatea, cunoscința limbilor, studiile pregătitoare și teologice, esamenul de cualificațiune preoțescă, promovarea la gradurile preoției și despre aplicarea și serviciile lor de până acum.

Se observă: că la postul din chestiune pot veni în combinare numai acei preoți ori clerici absoluți din archidieceșana Transilvaniei, cari pe lângă o cualificațiune superioară sunt bine deprinși în limba maghiară și au inclinarea specială și desteritate pentru îndreptarea morală a celor osândiți; ăr dintre cei cualificați vor fi preferiți cei-ce sunt văduvi, eventual celibi, încă tineri, și în bune puteri fizice.

Sibiu, 23 Februarie, 1898.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Dotatiunea clerului.

VII.

(Articol final.)

Am indicat în articolii de mai nainte acele dispozițiuni ale proiectului despre întregirea venetilor preoțesci, cari ni s'au părut nedrepte, injurioase și vatămătoare pentru independența, libertatea și autonomia bisericei noastre și pentru demnitatea archiereilor și a forurilor noastre bisericesci.

Să nasce acum întrebarea, ce ținută oficială va lua biserica noastră prin organele sale în fața acestui proiect?

Nu ne îndoim, că actualul vrednic cap al bisericei noastre, Escelenția Sa archiepiscopul și metropolitul Miron Romanul, — carele în asemenea momente amenințătoare totdeauna a fost la locul său, apărând cu bărbăție, demnitate și tact biserica încredințată archipăstoririi sale, — își va sci face și de astă-dată datorința sa conform celor mai binepricepute interese ale bisericei ortodoxe române, ajutat fiind în acțiunea sa de forurile bisericesci competente și de ceialalți Preasânțiți archierei ai nostri.

Suntem informați, că consistorul archidieceșan din Sibiu a esmis deja din plenul său o comisiune, carea se studieze proiectul; și — ridicând în relief părțile și paragrafi injurioși — să facă eventuale propuneri de ulterioară purcedere.

Ōre-care analogie aflăm între dispozițiunile proiectului actual și între

cele ale normativului ministerial, aprobat de Maiestatea Sa la 15 Decembre 1883, privitor la distribuirea ajutorului de 25.000 fl., dintre cari o mie se dă și ați fondului seminarial.

Maiestatea Sa, actualul monarh, s'a îndurat la cererea episcopului, mai târziu metropolitului Șaguna a încuviința la 29 Maiu 1861 din visteria statului un ajutor de 25, respective 24 mii, pe sama preoțimii din archidieceșana gr.-or. română a Transilvaniei; ăr nu și pentru ajutorarea comunelor bisericesci, precum schimbă ministrul Trefort în rescriptul său dela 8 Octobrie 1875

Acastă sumă s'a dat din dotațiunea de 100.000 fl., luată anual în budgetul statului spre scopurile bisericesci ale greco-orientalilor

O prea înaltă dispozițiune ulterioară dispune, ca suma ajutorului între limitele stabilite și pe lângă suprainspecțiunea guvernului să o împartă în sași autoritatea bisericescă, adică episcopul și consistorului său.

An de an s'a distribuit acel ajutor între preoți cu stricta observare a normelor stabilite și consemnarea celor împărțaiți s'a prezentat în fiecare an guvernului, fără a se fi făcut vr'odată cea mai mică excepțiune.

Cu toate aceste resoluțiuni prea înaltă dela 22 Septembrie 1875, notificată bisericei prin intimatul ministerial din 8 Octobrie a. a. Nr. 23.435 decretază, că ajutorul pe viitor îl parte ministrul și numai eventualul rest îl transpune bisericei; ăr la 18 Ianuarie 1884 prin actul său de sub Nr. 177 merge ministrul și mai departe, aducând bisericei la cunoscință, că Maiestatea Sa a aprobat un normativ, în sensul căruia autorității bisericesci i-se lasă numai dreptul a da informațiuni cu privire la preoții, cari cer ajutor dela ministru.

Preoții au să asternă petițiunile direct la ministru, care le transpune consistorului spre opinare; dar opinia bisericei nu-l obligă pe ministru. Apoi se restituie și ministrul după bunul plac distribue ajutoarele, asignându-le la perceptoratele respective.

Față cu acasta jignire a autonomiei și demnității bisericei noastre s'au făcut pași de lipsă: o reprezentațiune din partea sinodului archidieceșan dela 1884 către ministrul cultelor și alta din partea sinodului archidieceșan dela 1885 către Maiestatea Sa, indicând, că biserica — „având în vedere interesele sale superioare este mai gata a renuncia la acest ajutor de stat, decât a-l primi sub condițiunile umilitoare, cuprinse în normativul mai nou”. Reprezentațiunea către ministru a fost respinsă. Asemenea și reprezentațiunea, immanuată Maiestății Sale prin o deputațiune de 5 inși n'a avut efectul dorit. Normativul a rămas în valoare. Cererile sinodului nu s'au considerat. Resoluțiunea preînaltă din 4 Maiu 1885 Nr. 16.013 autorizază pe ministrul cultelor să distribue el ajutorul pe baza normativului și chiar cu încunjurarea autorității bisericesci. Dar pentru ridicarea vașei archiepiscopului se pune acestuia la dispoziție 4000 fl. din ajutorul amintit, spre distribuire.

Acastă resoluție a fost promovată la un sinod estraordinar, convocat pe

4/16 Iunie 1885. Acest sinod în ședința sa dela 5/17 Iunie decide în nuce:

Având în vedere, că alterarea dispozițiunilor dela 29 Maiu 1861 nu-s motivate; că restricțiuni se fac numai pentru biserica noastră; că prin uoșele normative se distruge în cler legătura canonică, se sgudue disciplina bisericescă și că jignesc adenc autonomia și libertatea bisericei, garantate prin legile țerei:

„Sinodul declară, că sub condițiunile cuprinse în normative ministeriale din 18 Ianuarie 1884, nu pôte primi ajutorul de stat de 24.000 fl., neputându-l considera, ca dat bisericei” etc.

Asta numai pentru analogia afacerii.

Dar congresul național-bisericesc din anul 1895 s'a pronunțat prin concludul său dela 12/24 Maiu Nr. 73 direct în chestia dotațiunii preoților. Din incidentul discuțiunii asupra intimatului ministerial, prin care cere dela constorile eparchiale date statistice despre dotațiunea preoților, congresul decide.

„Să aviséză consistoriile eparchiale, să adune și să substernă d-nului ministru datele despre dotațiunile parohiale, să rezerve, că regularea dotațiunilor parohiale aparține exclusiv autorităților noastre bisericesci, și în acastă afacere nu pôte admite de loc ingerența guvernului; dar punându-se în vedere din partea regimului urcarea subvențiunii de stat, și presupunând noi, că datele se cer spre mai bună orientare în acest scop, le substernem în așteptare, că subvențiunea se va asemna la dispoziția autorităților bisericesci superioare într-o sumă generală, precum s'a urmat față de alte confesiuni din țără, pe lângă susținerea intactă a autonomiei noastre bisericesci”.

Autonomia bisericei noastre este scutul, pe care antecesorii cu multă osteneță și muncă ni l'au câștigat: noi deci datori suntem a face și pe viitor posibilul pentru apărarea ei.

Ca îndemn în acastă direcțiune ne pot servi și vederile sănătoșe ale multor bărbați de stat conduși de principii, ăr nu de tendențe particulare, cari au sciut respecta cercul de activitate al bisericilor mai mult, ca actualii nostrii ministrii, cari fără nici un scrupul i-au ați un lăzdrog, mănecă altul din gardul autonomiei bisericeilor, ca trecerea în terenul străin se le fie lor și organelor lor cu atât mai ușor.

Chiar și în Ungaria au fost în trecut bărbați de valoare cu vederi mai bune, ca a actualilor stăpânitori. Noi vom presenta la locul acesta față de tendențele de ingerință ale ministrului Wlasscis, părerea lui Francisc Deák în acastă privință, pe care o scotem din o vorbire, ținută de el în parlamentul țerei la anul 1873.

La 28 Iunie 1873, — vorbind deputatul Alexandru Csiky despre „dogma infalibilității”, pe care o numesce „örült föltuvalkodás”, o îngâm-

fare nebună, — se pune pe tapet chestiunea episcopului catolic Schopper dela Rosnyo, pe care ministrul l'a denit, pentru-că publicase în butul oprirei guvernului dela 9 August 1870 circularul papei, respective a sinodului despre infalibilitatea papei ș. a., fără placetum regium. Discuția s'a estins asupra raportului dintre biserice și stat, făcându-se propunere, ca să se esmită o comisiune, care să nisească a regula acest raport după posibilitate.

Etă ce dize Deák în acastă privință în cuvântarea sa, pe care un amic al fōiei noastre cu bunăvoință ne-a căutat-o și copiat-o din biblioteca parlamentului.

„Grea întrebare este acasta. Raportul dintre stat și biserică se ține în totă Europa de chestiunile cele mai grele...”

„Clarificarea ei ne stă înainte; deci și noi, ca și alții trebuie să stăm gata a o rezolva. Dacă nu facem acasta ați, câștigăm două lucruri: întâiu afacerea se cōce: a doua învțăm, ne procopsim din exemplele altor state, atât dacă acelea purced corect, cât și dacă au greșit. Eu dar cred, că de aceea e necesară comisiunea, ca — cuprind concentrice toate momentele privitoare la acastă chestiune — să le cumpănescă, să examineze și să prezenteze un raport” etc.

„Acasta va fi muncă mare și îndelungată.... Afacerea reclamă cea mai mare precauțiune....

Intrând în meritul obiectului susține:

„Eu aflui, că cu privire la acel raport dominéză în lumea cultă două sisteme tare deosebite. Unul este cel american, altul cel european. Legislațiunea statelor din America de nord — nu îndată după înființarea statului, dar ceva după aceea — a purces din acel principiu, că statul se se ingereze cât de puțin în afacerile cultelor. Cu puțină schimbare a privit cultele față de stat, ca și nise asociațiuni, și precum și-a ridicat vocea față de acestea, numai când învțaturile ori purcederea lor erau periculoșe pentru stat, așa și față de culte. În toate celelalte afaceri însă le-a dat mână liberă. Asta a fost acolo mai ușor. Ōmenii aceia, a căror înaintași s'au părăsit patriia din cauza persecuțiunilor contra religiunii lor, au simțit și sciut ce păgubitoare urmări are aceea împrejurare, când statul se ingeréză mult în afacerile religiunii.

„Sistemul european difere radical de acesta. În Europa creștinismul a lăit civilizațiunea. Acele popōre, cari nu s'au alipit de creștinism, au dispărut, ori — dacă s'au susținut — au rămas tare înapoi în cultură. Fiind religiunea creștină întemeietoriul civilizațiunii, conducătorii ei au fost bărbații bisericei, cari pe atunci în mare majoritate, ca să nu dize exclusiv, erau înzestrați cu sciință și cultură. Influența lor asupra bărbaților, cari cărmuiau treburile statului, asupra principilor și altor ōmeni renumiți, era mare atât în urma cunoscințelor precumpenitoare, cât și în urma farmecului religiunii.

„În urmarea acestora au conșesut interesele creștinismului sau ale religiunii cu toate instituțiunile statului; rădăcinile acelea au conșesut cu toate instituțiunile. Ca dovadă a acestora n'am să amintesc decât aceea, că până bine de curând aproape fie-care stat și-a avut religiunea sa de stat, ori cel puțin o atare religiune, pe care a apărato, menajat-o, și favorizat-o mai pe sus de ce-

„lelalte. Acastă stare începe a înceta; dar încă în multe locuri n'a încetat, căci nu-i cu puțință a nimici acest sistem într-o zi; rădăcinile lui sunt atât de adânci în terenul instituțiilor, încât ale smolge nu ar fi posibil fără a provoca convulsii; și dacă totuși ne-am încerca ale scoate, ar încolți și s'ar desvolta din nou, încă mai din abundență.

„Părerea mea, principiiul meu, este acela, că dintre două sisteme țin pe cel american de „mai bun, mai rațional.

„Baza acestui sistem constă în aceea, ca statul să nu se amestece de loc, sau numai cât mai puțin în afacerile cultelor, și numai atunci și numai într'atâta, întru cât existența statului necesită ingerența. Dar dacă acesta nu o pot ajunge deodată, țin în continuu acest scop înaintea ochilor, aprob și spriginesc tot pasul, ce duce într'acolo; dar nu aprob n-o astfel de măsură, care se abate dela acesta.

Aceste cuvinte ale nemuritorului bărbat au fost acoperite de freneticele și generalele aprobări ale parlamentului în 1873.

Dar proiectul, de care ne-am ocupat indică, că spiritul adevăratului liberalism a dispărut din atmosfera parlamentului, căci la anul Domnului 1898 în loc de a putea semnala un progres în această privință, vom fi nevoiți a înregistra faptul, că cei ce ați se poreclesc liberali vor aproba nu liberalismul, ci sugrumarea lui pe contul independenței biserice.

Noi însă datorim avem cătră biserica națională și acele să le împlinim cu cea mai bună a noastră convingere; cu atât mai vârtos, că „după concep-tele unui stat constituțional, precum cu „nobilă ambițiune pretinde a fi și „al nostru, guvernul are datorința „a supraveghia observarea legilor de-cretate de reprezentanța țerei și apro-bate de domnitoriul, ăr călcarea lor „a o împedea și pedepsi cu totă ri-gorea.

Unde însă precum durere în „casul de la, însuși guvernul țării se „crede îndreptătit a ignora atât de mult „autonomia unei biserice recunoscute „și inarticulate prin lege și a vătămă „într'un mod atât de simțibil libertatea „și drepturile ei: acolo biserica însăși „e datoră înaintea lui Dumnezeu și a „lumii a pași la mijloc rezolu, a ri-dica cu tărie vocea sa și a apăra cu „tote armele legale autonomia, libertatea „și demnitatea sa.“ *)

„Furor magyaricus“ „Deutsches Volksblatt“, organul partidului antisemit din Viena, publică în numărul din 1 Mar. un straș-nic prim-articol, intitulat: „Eine neue mag-yarische Vergewaltigung“. Estragem din acest articol următorul pasagiu:

*) Din reprezentățiunea sinodului ar-chidiecean dela 27 Aprile, 1884.

„Pe semne arborii șovinismului maghiar vor crește în timpul cel mai deapropie până în ceriu. O apăsare brutală și o prigonire a poporilor nemaghiare din Ungaria urmază una după cealaltă. Cu cea mai cutezătoare vol-nicie sunt lovite în fața popor și state străine; drepturi străine dobândite mai de mult sunt violate, asemenea și tractate străine; dacă aceste nu corespund scopurilor egoiste și șoviste sau le sunt chiar jignitoare. Nime nu s'a găsit însă până acum, care se fi răs-bunat aceste injurii înmuite față de nevinovați, nime n'a înfrânat acest asiatic furor judaeo-magyaricus.

„Am avut mai dese privilegii a aminti maghiarizarea cu forța a numelor de comune nemaghiare ce-a-ce se întâmplă ați pe „calea legii“ în contra dorinței și a intereselor lo-cuitorilor. La atâta însă nu s'a mărginit șo-vinismul maghiar, nu'i ajunge a despoia pe nemaghiari de numele ce le au devenit atât de dragi; nu'i ajunge a distruge tradițiile is-torice de multe sute de ani — ba face și încercarea de a impune sila acestei lumi întregi din afară de globul unguresc. Dela oficiile maghiare de postă scrisorile și pachetele se re-trimit în masă în Austria fiind-că nu sunt prevădute cu numirile maghiare ale locurilor de destinație, deși aceste locuri aproape toate sunt în ținuturi germane-slovăcești, române și sârbești din Ungaria, unde limba maghiară este cunoscută numai ca și pe la noi“.

Urmază o apreciere în termeni vehe-mentii a acestei proceduri meschine din partea postei maghiare.

Rodele faimoșei legi de maghiarizare a numelor de comune încep a se ivi. Aceste sunt primele semne de piedeci în comunica-țiunea publică, provocate de noua lege. Vom avé în curând se ne plângem și mai mult, căci în deosebi scrisorile, diarele etc. ce ni se vor trimite nouă din România vor fi înapoiate.

Șaguna și dotarea clerului. (Urmare)

Tote acestea și acestor asemenea des-josiri au pricinuit biserice, preoției și po-porului diiecei mele, constituția ceea ce stăpânea până la anul 1848.

Deci nu e de mirare, dacă ai aflat Măria Ta multe, care acum se cuvin a se îndrepta în nația română. Credem M. Ta că me dore înima, când gândesc la ticăloșă stare a eparchiei și a nației mele, în care au devenit cu vina altor națiuni, care și astăzi într'a-tăta defaimă nația mea, cât nu pot scăpa de păcatul urei. Am însă pricinii destule de a nădăjdui, că multe se vor îndrepta prin constituția înaltatului Impărat Francisc Iosif. Una însă nu pociu trece cu vederea, ci pentru dragoste cătră dreptate sunt siliit însemna aci: că adevărat preoții și creștinii eparchiei mele în privința celor ce au trebuit să sufere pe nedrept și împotriva în-vățăturii creștinesci, au arătat lumii un

exemplu de răbdare, care e unic și fără pildă în felul său. Dinșii cu învăpăeta lor na-dejde cătră Dumnezeu și cu neclătită cre-dință cătră Impărații Austriei, au suferit gône străine, au răbdad asupririle, și totuși cât le era cu puțință, zideu biserici și școle unde numai li se îngăduiau; dēnsii plăteu pre episcopii, pe preoții, și pe celelalte fețe bi-sericesci, ne avēnd de nicăirea vre-un ajutoriu, afară de Impărații apostolicești ai Austriei, dintre cari Iosif al II. le au dat episcop, după ce 85 de ani fuseră fără episcop; Im-peratul Leopold al II. le au dat prin articolul dictal 60.—1790 liberum religionis exerci-tium; Imperatul Francisc I. au în-găduit a întrebuiința din fondul sidoxial 6,000 fl. s. m. Imperatul Ferdinand I. au fundat un capital de 30,000 fl. s. m. pentru stipendiul preoților săraci; ăr înaltatul Impărat cel de acum stăpânitoriu Francisc Iosif ase-menea îndreptărire religioasă și politică cu celelalte popore. Și așa din darurile prea-milostivilor Impărați și din jertfele poporului se află astăzi vistieria eparchiei mele în urmă-toriu chip:

1. Fondul sidoxial cam până la fl.	52,000.—
2. Fondul clerical	12,000.—
3. Fundația Ferdinandiană . . .	42,000.—
4. Fundația episcopului Moga . .	29,000.—
5. Aici vine în tot anul și suma groșitelor, ce să adună dela popor	5,000.—
	fl. s. m. 140,000.—

Cheltuelile fundațiilor acestora, până acum au fost următoarele: și adica numai a fondului sidoxial, căci din celelalte fundații, nu se cheltuesce nimica:

1. Leata episcopului	fl. 4000.—
2. Leata manipulanților consi-storiali	400.—
3. pentru cancelaria episcopală . .	120.—
4. Leata directorului școlilor triviale	400.—
5. Leata profesorului de teo-logie	300.—
6. Adiutim pe seama directoru-lui școlilor la visitație	80.—
7. Stipendiul la 14 dascăli sē-raci cate 20 fl.	280.—
	fl. s. m. 5580.—

Când se ia la judecare venitul epar-chial, și înbesce starea preoției mele, nu-mai de cât lămurit se vede, că — fiind stările împrejur așa — nu se putură face lucruri mai mari în eparchia mea, de cât ce se făcură. Unde cutez a adauge, că dacă aiurea să făcură lucruri mai mari și mai bune, unile ca acelea nu se făcură fără nedreptă-țirea biserice și a nației mele, căci fii ei au fost siliți să dea zeciualea rōdelor ostene-lor sale la preoții străini, și să facă robote la alte nații, și așa dacă sunt preoții aceștia cultivați, așa precum aduce cu sine mări-mea treptei preoțesci, nu e de mirare, pentru că ei ca mirenii au avut de religia și nația lor școli unde sau putut cultiva, și bucuros sau dat la învățătură, pentru că scia, că ostenele și cheltuiala lor în școli se va rē-splăti cu vreme, așa togma nu e de mirare, de nu sunt toți preoții mei așa cultivați,

cum cere dela ei starea lor, căci una ca mirenii, nu învăța în școli naționale, care pentru constituția veche nu putea avea, ci învăța în școlele altor nații, unde cu greu se primea, și li se făcea multe feluri de îm-pedecări, alta ără nu-i îmbărbăta nădejdea, că ostenele lor în școle făcute, se vor res-plăti, sciind că decă și se vor face preoți — la altă dregătorie nici că putea gândi — nu vor avea multă vreme pentru deprindere în învățătură, pentru că vor fi siliți pânea cea de tōte zilele cu sudōrea fețelor lor a o agonisi, și din aceea a da zăciuală la preo-ții străini și așa cei ce simțea în sine chie-marea cătră trepta preoției, numai cu nădejdea aceea să făcea preoți, că dōră se va milo-stivi Dumnezeu și împăratul, ca să le îm-bunătățească sōrtea lor.

Credem Măria Ta, că credincios îți talmăcesc rugarea preoției mele, care în tōte zilele se rōgă cătră tatăl ceresc, ca să dea bunului nostru împărat dōle îndelungate cu pace și cu îndestulare, — când își rapor-tez că al unsprezecelea ceas este, ca preo-țimea mea să se pue în dotația, care meri-tază, și clerului celui tinăr și dascălilor elementari să se dea mijlocele, de a se puté găti potrivit chiemării lor viitoare.

Dacă spre nenorocirea noastră nu va întocmi stăpânirea noastră ceea de lipsă și de puțință în trăba această, atunci preoțimea eparchiei mele va deveni într'o stare mai ticăloșă de cât cea mai de nainte, pentru că până acum au avut nisce scutițe mici din partea statului în privința scutirei dărei capului și a greutăților publice, care acum după rēnduiala cea nouă cu obștească con-tribuție și alte prestații publicate le perdură.

Eu vād dreptate în așezarea această a stăpânirii noastre, însă numai atunci, cānd s'ar pune preoțimea mea în starea aceea, în care se află și celelalte preoții din țēră, pentru că dreptatea distribuită aduce cu sine, ca, dacă preoțimea mea va trebui a purta greutățile acelea, care le pōrtă și preoții din alte religii, — să aibă și bu-nătățile acelea, care le au alți preoți. Prea mare deosebire află eu în prestarea greutăților preoției de alte religii și între aceea, care va presta preoțimea mea, pen-tru că aceea va presta greutățile din moșiile preoțesci, ăr această din cele strămoșesci. Ni-mic nu pōte așa tare abate pre tinerii în-vățați dela trēpta preoției, de cât circumstanță această, pentru că este un lucru prea greu a se cheltui, și a învăța fără nădejde, că va putea vedea resplata cheltuelilor și a ostenelilor școlei făcute.

Tot această se înțelege și pentru das-călii, cantorii și cristicii, bisericilor din epar-chia mea, cari fuseră până acum scutiți, ăr acum după rēnduiala nouă au pierdut în scutița cea mică, de care sau bucurat înainte de această.

Deci I. Pentru cinstea și vaza bise-ricii mele a fost de lipsă, ca pe temelii le-gilor fundamentale din 4-lea Martie 1849 să se pue un articol în statutele Ardealului prin care nația română și religia rēșăriteană să se dechiare de primite cu drepturi de o potrivă cu celelalte nații și religii și să se

FOIȚA.

Tradiții și legende din popor.

de
G. Coșbuc.
Sorele.

Sorele e pus de Dumnezeu să lumineze pământul, dar el îngrozit de răutățile câte le vede pe pământ și sātul de același drum vecinic, într'una vrea să fugă și să scape de vederea pământului. Așa cum umblă el de-a curmezișul peste pământ, dela răsărit spre sfînt, își tot schimbă drumul și fuge cu rē-sărirea, cānd spre miață-zi și cānd spre miață-nōpțe, că dōră va puté ajunge odată să facă sfîrșit pământului, și el să stea se se odihnescă pe cer și să nu mai aibă de în-cunjurat pământul. Iar sfîrșitul pământului va fi atunci, cānd sorele va ajunge să rēsară dela sfînt și să sfîrșescă la răsărit, adecă tocmai întors de cum e astăzi.

Dar Dumnezeu nu voiesce lucrul acesta, și de aceea a pus străjer la miață-nōpțe pe sfântul Nicōră, și la miață-zi pe sfântul Tōder a să fie calea sōrelui și să-l abată din cale.

Și ci-că primăvara ajunge sōrele în fuga lui pela Sān-Tōder și atunci i-a cu el nōuē babe rele și aduce ploii și ninsori și prăpădnie de vreme rea, căci dōră va scăpa nevedut de Sān-Tōder pe o vreme ca aceea. Și mai să-l scape Sān-Tōder, căci sōrele apucă să fugă înainte; dar atunci Sān-Tōder cu nōuē cai ai săi se i-a după sōre și-l fugăresce și alērgă să-l prindă. Și fuge după sōre treispredece sēptămāni, și abia-l ajunge colo departe-de-partie spre miață-zi. Și cum i-l ajunge, i-l și întōrce dela miață-zi spre rēsărit.

Și se întōrce sōrele și merge-merge spre rēsărit, dar cānd ajunge la locul lui cel orānduit nu se astēmpără, ci fuge înainte spre miață-nōpțe ca dōră va putea fugi pe de cealaltă parte. Și atunci îi iese în cale Sān-Nicōră și-l prinde și-l trimite îndărăt. Și sōrele ērăși face ce-a făcut, și tot așa o pate într'una cu Sān-Tōder și cu Sān-Nicōră.

Dar odată și odată tot o să scape el de pădătorii lui; dacă nu de Sān-Tōder, dar de Sān-Nicōră tot o să scape, că Sān-Tōder e tinăr și are cai, dar Sān-Nicōră n'are cai și e bētrān.

Stele logostele.

Departa, la rēsăritul sōrelui, au locașul sfânta Luni și sfânta Vineri, la sfîntul sō-

relui sfânta Marți și sfânta Mercuri, ăr la miață-zi sfânta Joi și sfânta Duminecă. Iar la miață-nōpțe locuesce singură și fără sōtă, Sāmbăta, și ea nu e sfântă ca tovarășele ei, și e străină între ele, căci tōte celelalte sunt surori.

Și e greu să găsești locașurile sfintelor babe; și rar s'a întēplat să ajungă pe la ele vr'un Făt-Frumos cu stema în frunte. Dar ci-că, tōte șase, afară de Sāmbăta, au câte o stea pe cer, și stēua fie-căreia stă tocmai de asupra locașului. Dar cine scia care li e stēua! Că dacă le-ai scie, te-ai duce tot cu ochii la ea și ai nimeri la locașul sfintei.

Din vreme în vreme, cānd voia Ddeu să mai pedepsescă lumea, atunci se arētă ori o stea ori alta dintre cele șase stele ale sfin-telor babe, că veți, babele sciau gândul lui Dumnezeu și, cum au suflēt bun, dau de scire creștinilor. Și nu s'arată ori care dintre stele, ci anumită una. Cānd e să fie cutremur de lume și ruptură de pământ și scufundare de munți, s'arată stea galbenă, și asta e a sfintei Luni; la holeră și bōle s'arată stēua sfintei Marți; la vērșare de sânge și la cum-plire de rēsboie s'arată stēua sfintei Mercuri. Stēua sfintei Joi s'arată cānd e să fie potop și plōie cu trāsnete; a sfintei Vineri cānd o

să fie înmulțire de fiare sēlbatice cât să între prin sate, ăr a sfintei Dumineci s'arată la fōmete.

Și ci-că mai este și a șeptea stea, care ar fi fost să fie a Sāmbetei, dar a rēmas să fie a Maicii Domnului. Și cānd se va arēta stēua asta, va fi sfîrșitul lumii. Și aceste șapte stele pōrtă cruful ceriului, și se numesc stele logostele.

Babele și moșii.

Cānd e cap de primăvară, sōrele dă se fugă spre miață-zi, și din pricină că el s'a-bate din drumul lui, se clătesce temelii lu-mii și încep ploile cu viscol și cu ninsōre înghețată. Și are sōrele nōue cai la telēga lui, și atunci i-a nōue babe rele și încalecă pe fie-care cal câte o babă, ca să bată caii și să-i gonescă până să le ia suflētul, ca ast-fel să scape cu fuga de pōrta ceriului, unde stă sântul Tōder păzitor. Și scapă sōrele și iese pe pōrtă, dar sântul Tōder alērgă după sōre și ca să-l prindă, își ia și el nōuē cai și încalecă pe fie-care cal câte un moș, care a îmbătrānit uinānd caii și scie rānduiala frānelor.

Și tot pământul și tōtă firea stă amor-tită opt zile dela plecarea sântului Tōder,

dee arhiepiscop după petițiunea națională din 26-lea Februarie 1849, întemeiată pe dreptul istoric

Are mai departe lipsă de catedrală biserică „unde se fie și lăcașurile dignitarilor eparchiali, archiva și cancelaria episcopescă. Are lipsă de un institut teologico-pedagogic; ér pentru înaintarea cultului național să se înființeze școli elementare, gimnasiale, politehnice, filosofice și iuridice.

II. „Dotăciacul sunt silit a o începe dela Episcop și după institutele canonice ale bisericii răsăritene, care pretutindenea se observă și numai în eparchia acesta s'au cassat cu privilegiul ridicatelor góne. Sunt datoriu a propune ca dignitarii cei trebuincioși să se restaureze în eparchia mea și adevărații, Protosingeli, Protodiaconi și Duhovnicii, cari toți se șeză la Episcopie.

„Deci pentru dotația Episcopului propun o adaugă la lea de 4000 fl., care au avut până acum.

Dignitari Eparchiali să se aseză:

1. Doi Archimandriți, dintre cari cel mai bătrân și Vicariu numindu-se cu plată de 3000 fl., celalalt cu 2500 fl.

2. Doi protosingeli, dintre cari unul se aibă 2000 fl. ér celalalt 1800 fl., sm.

Pentru acești patru dignitari s'ar pute împărți referadele în Consistoriu, rectoratul și vice-rectoratul seminarului.

Mai mici dignitari:

1. Un cuvântătoriu (predicatoriu) cu lea de 600 fl.

2. Doi protodiaconi, cari fiind că ar fi totodată și profesori în teologie, nu ar avé plată deosebită, ci ar fi cu lea de profesor.

3. Un protocolist, și un archivariu cu câte 500 fl.

4. Doi canceliști cu câte 300 fi.

Dotația protopopilor se pôte întocmi în următorul chip:

a) Se aibă tot insul dintre protopopi parochiă de 225 familii, adevă să aibă cu jumătate de parochie preotescă mai mult;

b) Să se asigneze protopopului după 1½ parochie de sessie canonică;

c) Fiind-că datori sunt protopopii, ca se fie pe parochii districtuale în bună disciplină, să privegheze asupra împlinirii deregătorii lor, se viziteze parochiile în districtele lor și cu privilegiul acela între altele se cêră și protocoalele matriculare și a cercularilor, deci pentru slujbele acestea se aibă protopopii dela fiesce care preot pe an 2—3 zloți în argint;

d) De vreme-ce fie-care protopop va fi în districtul său și director scólelor triviale, precum se va vedé mai jos fața 25 și va fi datoriu a priveghia asupra purtării dascăliilor, a vizita scólele și a întrevini la esamele, deci ca răsplată ostenelei protopopului în privința acesta să nu fie spre greutatea Statutului deoparte, ér de altă parte se nu rămâie neresplătită, ar fi cu cale ca dela tot dascălul se aibă pe an 1 fl. 30 cr. în argint;

e) Pentru ședulele cununaților se aibă dela tot mirele și mirésa 20 cr. argint.

că opt cai cu opt moși nu pot da de veste încotro a apucat sórele. Dar Alexe, moșul cel de al nouălea, apucă toemai pe drumul pe care a apucat sórele, și-l zăresce. Și acum toti moșii fug împreună după sóre.

Și în ziua asta se desmortește firea și ies tóte gângăniile pământului la ivélă, și șerpui și bróscele, și tot ce a dormit peste iarnă. Dar dacă n'ar zări moșul Alexe pe sfântul sóre, gângăniile ar trebui să mai dormă până în ziua, cand Alexe ar găsi drumul sóreului.

Și fug nouă zile babei, până se dee Sân-Tóder de veste, că i-a scăpat sórele; și fug nouă zile moșii după sóre până se-l zărescă; și trec nouă zile până ce apucă să iasă tóte viațările din pământ, ca semn de bună veste că n'are să piară pământul.

Și de aceea de la baba Dochia, cea mai trașnică dintre babe, sunt nouă zile până la Sân-Tóder, și dela Sân-Tóder sunt nouă zile până la Alexe, omul lui Dumneșeu, și dela Alexe nouă zile până la Buna-vestire.

(„Albina“.)

Pentru dotația preoției parochiale părerea mea este:

1. Ca să se i-se dea porție canonică după legea dietană art. 15 §. 14. 15 din 1846/7.

2. În locurile fiscale să aibă preoții mei aceleași echivalente de porție canonică, de care se bucură și alți preoți.

3. În pământul regesc, care după vorba împărătescă, diversitatem iurium non patitur, unde în vre-un stat curat românesc, se află după absolutismul vechiu porție canonică, casa său móra vre-unui preot evanghelic, acele să se dee preotului meu local, care are popor în acelaș sat.

4. Tot în pământul regesc, unde nu ar fi cu putință ca să se dee porție canonică, acolo din lada alodială sătescă să se plătescă un equivalent de 400 fl. argint.

5. Să se dea fiește-cărui paroch câte 12, 10 și 8 stângeni de lemne și casă parochială.

Er de s'ar introduce din partea statului vre-o provisie nouă pentru preoție de obște la aceea întâmplare mă rog ca și clerul meu se fie socotit deopotrivă cu cele de alte religii. (Va urma).

Dela „Reuniunea femeilor române din Sibiiu“.

Mulțamită publică.

Pentru balul arangiat de reuniunea femeilor române din Sibiiu la 5 Februarie n. 1898 s'au făcut următoarele suprasolviri:

Ex. Sa Miron Romanul, metropolit 25 fl. Un Mecenat 50 fl.

Atanasii Cimponeanu, avocat B.-pesta Iosif Drotleff, primarul Sibiiului. Major Herzberg, Sibiiu. Alexandru Lebu, proprietar Sibiiu. Pantaleon Lucuța, căp. pens. Sibiiu. Dna Hermina Maniu, Oravița. Dșóra Elena Petrașcu, directoară Sibiiu. Dr. Ilarion Pușcariu, archim. vicar. Emanuel Ungurean, adv. Timișóra — câte 5 fl.

Parteniu Cosma, directorul Albinei. Nicolau Nadasdy, comer. Sibiiu — câte 4 fl.

Ioan Papiu, protopop. Ioan de Preda, advocat — câte 3 fl. 50 cr.

George Dima, profesor de musică. Ioh. Hamrodi, comerciant. Valeriu Henzel, farmacist. Ilie Moga, învățător. Dr. Nicolau Șerban, deputat dietal Făgăraș — câte 3 fl.

Dr. Ilie Beu, medic Sibiiu 2 fl. 50 cr.

Ioan Bădilă, jude de tribunal. Ioan Broju, capelan militar. Demetriu Câmpian, arch. consist. Dr. Elie Cristea, secretar consist. Dșóra Nina Dunca de Sajó. Nicolau Hențiu, notar com. Seliște. Nicolau Ivan, asesor consist. Sibiiu. Gustav Maetz, architect. Iohanna Moldovan v. de cons. aulic.

Isaia Popa, paroch Oena Sibiiului. Dominic Rațiu, revisor la Albina. Iulius Schäffer prof. de musică Sibiiu. Mateiu Voileanu asesor consist. Sibiiu. Dna Maria Valtner Beiuș. N. N. — câte 2 fl.

Ioan Hențescu, prof în pens. Aurel Milea, notar com. Poplaca. Romul Petrie, funcț. la Albina Sibiiu. Dr. Remus Roșca, director semin. — câte 1 fl. 50 cr.

Ludwig Binder, conducătoriu de tipografie. Petru Indries, notar com. Boița. Ioan Petrascu, căp. în pens. Sibiiu — câte 1 fl.

Ne împlinim o plăcută datorință esprimând în numele reuniunii sincera noastră mulțamită generoșilor suprasolvitori pentru suprasolvirile făcute.

Din ședința comitetului reuniunii femeilor române din Sibiiu.

Sibiiu la 3 Martie n. 1898.

Maria Cosma m. p., Dr. N. Vecerde m. p.,
presidentă. secretar.

Notă.

„Fóia pedagogică“, editată în anul 1897 în legătură cu „Telegraful Român“, apare acum ca întreprindere separată a profesorilor seminariali Dr. D. P. Barcianu, D. Comșa, Dr. P. Șpan și Dr. I. Stroia.

Deorece această fóie de specialitate este de folos și necesară pentru progresul învățământului, prin această se atrage atențiunea comunelor noastre bisericesti și a învățătorilor nostri asupra ei și o recomandă spre abonare.

Sibiiu, din ședința senatului școlar, ținută la 22 Ianuariu, 1898.

Consistoriul archidiecean.

Noutăți.

Starea sănătății archiducesei Stefania — după cele mai nouă sciri — e mulțumitoare.

Prelegeri publice în Brașov. La inițiativa luată de comitetul „reuniunii femeilor rom. din Brașov“, s'a început acolo Duminecă un ciclu de prelegeri publice. A vorbit dl prof. A. Vlaicu despre rolul chimiei în viața omenescă. După ce a făcut o reprivire asupra dezvoltării științelor chimice din cele mai vechi timpuri, conferențiarul a arătat rolul ce chimia îl are în viața omenescă. A vorbit despre elementele constitutive ale chimiei, arătând însușirile lor, importanța lor pentru viața omenescă și transformările prin cari trec în urma diferitelor combinații chimice. Pentru dovedirea expunerilor sale dl Vlaicu a făcut mai multe experimente chimice, având la îndemână aparatele trebuitor.

Casă națională în Arad. Inteligența aradană în înțelegere cu clasa meseriașilor și cu țărani a hotărât să ridice în Arad o casă națională, unde să se țină convenirile romnesce de tot soiul.

Afacerea acesta s'a desbătut Duminecă în casina din Arad, adunându-se, la apelul dlui Dr. N. Oncu, inteligența în număr mare. S'a ales și emis o comisie care va studia planul și va refera la altă adunare.

Suma necesară se va aduna din acții de câte 5 fl. ce se vor emite; banii adunați se vor considera ca împrumut, cari treptat se vor replăti acționarilor. Clădirea, după ce din venitele sălii și eventuale donațiuni se va fi rescumpărat, va fi donată comunei bisericesti.

Preot în Curtici, în trunța comună de lângă Arad, despre care s'a făcut pomenire în zilele aceste și în diariul nostru, a fost ales Duminecă în 6 l. c. dl Procopie Givulescu, profesor suplent la gimnasiul nostru din Brașov. Legăm bune speranțe de activitatea tinărului paroch.

Diua de 11 April trebuie sărbată, la porunca dlui miuistru Wlassics. D-sa a adresat tuturor directorilor de școle de stat, comunale și confesionale o circulară, în care dispune, ca ziua de 11 April să fie sărbată în școle. Dacă ziua acesta va cădea pe o Duminecă, sărbarea să se facă ziua următoare. Ministrul precisează și programul sărbării: Un membru al corpului didactic va ținé un discurs despre legile promovate de dieta din 48 și sancționate în 11 April; va vorbi despre isprăvile unguresci din 15 Martie, despre proclamarea libertății de presă și a egalității de drept; tinerimea va cânta cântece patriotice și va declama, tot patrioticește.

Dar pe sêma societății „Petru Maior“. Biuroul societății literare-academice „Petru Maior“ din Budapesta ne rógă pentru publicarea următoarei Mulțamite: „Subscribul comitet al societății „Petru Maior“ aduce și pe acesta cale sincerile sale mulțamite Ilustrității Sale dlui Dr. Iosif Gall, membru în casa magnaților, pentru ajutorul de 24 fl dat societății. Budapesta în 6 Martie, 1898 Pentru comitet; Victor Onișor, president, Camil Velican, cassar“.

O nouă fundațiune. Cetim în „Biserica și școla“. Ereditórea rep. asesor ref. școlar din Arad Dr. G. Popa, Ana Popa, a făcut în amintirea rep. ei frate o fundațiune de una mie floreni, cu menițiunea ca interesele să se întrebuințeze pentru ținerea unui parastas în fie care an în biserica din Campani, pre-cum și pentru scopuri școlare culturale.

Informațiuni literare. Răspundem aici la diferite întrebări ce ne-au adresat cetitorii foii noastre.

Reviste literare din România, scrise într'un limbagiu bun românesc, cu conținut bogat, instructiv și potrivit pentru de a fi cetit în familie, recomandăm două: „Albina“ și „Fóia pentru toți“. Amândouă apar odată la săptămână în Bucuresci și sunt relativ ieftine.

— „De tóte“, schițele și novele dlui Virgil Onișu costă 1 corónă și se pot procura și dela librăria archidieceană.

— „Crâmpeie“ este titlul unui volum de schițe, impresii biografice a dlui Dumitru Stăncescu, harnicul director al „Foii pentru

toți“. Volumul a apărut de curând în Bucuresci. Il recomandăm tuturor cetitorilor foii noastre.

Un duel. Dilele aceste din o discuție de natură politică s'a iscat la Arad un incident de onóre între cand. de adv. dl Liviu Tămășdan și inginerul neofit Steiner Iózsef. S'a făcut provocarea. Dl Tămășdan a avut martori pe d-nii advocați Stefan C. Pop și Teodor Popescu. Duelul cu spada, sub condiția de a se continua până la neputință, s'a sêvșit ia Arad Vineri. Dl Tămășdan a primit o neînsemnăță zgârietură la braț. Steiner a primit două tăieturi la brațul drept, atât de grave, că l'au pus în neputință de a continua lupta.

D-na Stefania Fritsch, conducătórea bravei deputațiuni a femeilor sasce la Maiestatea Sa, a fost numită — după cum se anunța din partea diarului „Dentsches Volksblatt“ — membru onorar al cunoscutului „Schulverein“ (reuniune pentru unitatea culturală a Germanilor)

Proclamația socialistilor. Partidul social-democrat, impedit de-a-și comunica vederile în organul său „Népszava“, a lansat o proclamație revoluționară, pe care a împărțit-o în capitală în douăzeci de mii de esemplare și a trimis-o în mai mult de 100,000 esemplare și în provincie. Proclamația înjură guvernul și propoveduesce revoluție. Profetesce, că matadorii socialisti prigoșiți, se vor întorče în capitală ca deputați dietali. „Vom învinge, chiar și decât pe dracii din iad ni-i va trimite împotriva guvernului“, termină proclamația.

PARTEA ECONOMICA.

Semințe și articli economici.

(Ávis).

Cu provocare la înștiințarea noastră dto 9 Februarie n. c. ne luăm voe a aduce la cunoștința membrilor „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“, că am prelungit termenul de 1/13 Martie c. până la 25 Martie n. c. termin, în care sunt a se înainta aici cererile pentru distribuirea în mod gratuit de sêmânțe de trifoiu, de napi de nutreț și de luțernă, cum și sêmânțe de cânepă italiană.

În acelaș timp vestim pe agricultorii români, că subscribul comitet va mijloci pentru ori-și-cine i-se va adresa procurarea articliilor economice amintiți mai jos. Spre orientare însemnăm și prețurile:

1. Sêmânță de luțernă franceză de prima calitate, 1 chlgr. = fl. — 75.

2. Sêmânțe de trifoiu de prima calitate 1 chlgr. = fl. — 50.

3. Sêmânțe de iarbă franceză de prima calitate, 1 chlgr. = fl. — 72.

4. Sêmânțe de napi de nutreț uriași (Mamut) roșii, 1 chlgr. = fl. — 34.

5. Sêmânțe de napi de nutreț aurii (Golden Tamcart), 1 chlgr. = fl. — 36.

6. Sêmânțe de napi de nutreț urași (Mamut) galbini, 1 chlgr. = fl. — 36.

7. Sêmânțe de ceapă uriașă „Rocca“ roșie, 1 chlgr. fl. 2.90 (20 gr. 12 cr.)

8. Sêmânțe de ceapă uriașă „Modera“ (rotundă), 1 chlgr. fl. 3.10 (20 gr. 12 cr.)

9. Sêmânțe de dovleci uriași, 20 gr. 10 cr.

10. Semințe de măzeriche de munte Lattyrus silvestris, 1 chlgr. fl. 3 (20 gr. 10 cr.)

11. Legături de altoit din Raffia, fórté spornice și trainice (5 chlgr. fl. 3), 1 chlgr 70 cr.

12. Funi de legat pomii (Cocos), fórté spornice și trainice, 1 chlgr. (circa 200 metri) 55 cr.

13. Cêră fluidă de altoit fórté practică și îndemănatică, în dose á 125 gr. 25 cr. á 250 gr. 50 cr. și á 30 gr. 10 cr.

Doritorii, cari vor trimite la adresa subscribului comitet prețul, apoi 6 cr. pentru buletinul de expediție (Fracht-bref), 1 cr. de chlgr. pentru pachetare și 2 cr. taxa de imanuare (postală) — vor primi articlii procurați cu reîntorcerea poștei.

Sibiiu, 6 Martie n. 1898.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

D. Comșa,

preș.

V. Tordășianu,

secretar.

Mulțămită publică

domnului Franz Wilhelm, farmacist în Neunkirchen, Austria-de jos, inventatorul theei de curățirea sângelui antireumatică și antiartritică. Curățitor de sânge pentru podagră și reumatism.

Dacă pășesc în publicitate, o fac pentru-că mai întâu îmi țin de datorie a exprima d-nului Wilhelm, farmacist în Neunkirchen, cea mai sinceră mulțămită, pentru serviciile, ce mi le-a făcut thea sa curățitoare de sânge în durerile mele reumatice, și apoi a face atenți și pe alții, cari sufer de această boală, asupra acestei thee excelente. Nu sunt în stare a descrie durerile ce m'au torturat în decurs de 3 ani, la ori-ce schimbare de timp, de cari nici medicini, nici folosirea băilor de pucioasă din Baden lângă Viena, nu m'au putut scăpa. Mă tăvăleam în pat nopți întregi fără somn, apetitul îmi scădea vădend, proștiptam rău și întrégă puterea corporală îmi scădea. După o folosire de 4 săptămâni a numitei thee, nu numai am scăpat cu totul de dureri, și sunt liberă și acum după-ce nu o mai folosesc de 6 săptămâni, dar întrégă, starea sănătății mi s'a îmbunătățit. Sunt convinsă că fie-cine, care va lua refugiu la această thea contra astorfel de bôle, va binecuvânta ca mine pe inventatorul aceleia, dl Franz Wilhelm.

Cu distincă stimă:

contesa Butschin-Streitfeld,
soție de vice-colonel.

Depozite en gros în Sibiu la domni: Franz Jahn Söhne, J. B. Misselbacher sen., F. A. Reisenberger și farmacia J. C. Molnar. [197] 12-12

Contra tusei

și răgușelii sunt cel mai bun mijloc bombónele Pemetefi a lui **Réthy**. Se află în toate farmaciile. Prețul unei doze 30 cr., 5 doze espedeză franco farmacia Adler din B.-Ciaba. Numai atunci veritabile, dacă stă pe fiecare dosă subscrierea următoare: [239] 9-10

Réthy Béla
gyógyász

În librăria Tipografiei archidiece-sane se află:

Dicționarul român-maghiar

și

Dicționarul maghiar-român

de

Dr. I. Crișan și N. Putnoky,

apărute în 1893 și 1895, cele mai noue vocabulare pentru învățarea limbii maghiare.

Prețul leg. a fl. 2.—

Din

„Biblioteca noastră“,

sub direcția dlui E. Hodoș, au apărut:

- Nr. 1 *Realități și visări*, de S. S. Secula;
- Nr. 2 *Iancu de Huniad*, de Ios. Bălan;
- Nr. 3—4 *Versuri și Proză*, de G. Coșbuc;
- Nr. 5 *Fabule alese*, de Gr. M. Alexandrescu;
- Nr. 6 *Dela sat*, piesă popor. în dialect bănățean de N. Mocovișteanu;
- Nr. 7 *Intocmai*, de Zotti Hodoș.

I număr 14 cr.

Se află de vânzare în

Librăria Tipografiei archidiece-sane Sibiu.

Din

„Biblioteca de popularizare“,

pentru literatură, artă și știință,

au apărut până acum:

- Nr. 1 *Nuvele siberiene*, de Vladimir Korolenko;
- Nr. 2 *Nuvele țărănești*, de Björnsterne Björnson;
- Nr. 3 *Nuvele și povestiri populare*, de Lew N. Tolstoi;
- Nr. 4 *Șițe și tablouri*, de Ioan Neruda;
- Nr. 5 *Șese nuvele*, de I. P. Iacobescu;
- Nr. 6 *Nuvele* de H. de Balzac;
- Nr. 7 *Din viața poporului*, de Alecs. Swientochowski;
- Nr. 8 *Pe apă* de Guy de Maupassant;
- Nr. 9 *Nuvele alese*, de Al. Puskin;
- Nr. 10 *Ómeni și scrieri*, de Georg Brandes;
- Nr. 11 *Din Cartea cântecelor*, de H. Heine;
- Nr. 12 *Liga tinerimii*, comedie în 5 acte de Henric Ibsen;
- Nr. 13 *Dómna Marchisă și alte nuvele* de Quida;
- Nr. 14 *Lăutarul din Cremona*, de Francois Coppée;
- Nr. 15 *Ilka și alte nuvele*, de Al. Dumas fils;
- Nr. 16 *Nuvele* de Guy de Maupassant;
- Nr. 17—18 *Suferințele tinărului Werther* de Wolfgang v. Goethe;
- Nr. 19 *Nuvele estra-ordinare* de Edgar Poë;
- Nr. 20—21 *Stilul în artă*, de Hans Sebastin Schmid;
- Nr. 22 *Un roman în nouă scrisori*, de Teodor M. Dostoiewski;
- Nr. 23 *Poesii*, traduceri libere în versuri de Sully Prudhomme;
- Nr. 24 *Studii și portrete literare*, de Jules Lemaitre;
- Nr. 25 *Pilone* de Wilhelm Bergsöe;
- Nr. 26 *Darwin, viața doctrina și importanța lui* de A. de Condolles și A. Südekum;
- Nr. 27 *Șițe din California*, de Bret Harte;
- Nr. 28 *Simplu* de Traian Demetrescu;
- Nr. 29 *In Lou!* de Paul Hervieu;
- Nr. 30 *Scrisoarea furată și alte povestiri estra-ordinare* de Edgar Poë;
- Nr. 31 *Don Iuan* pe Molière;
- Nr. 32 *Poesii alese*, de Al. Petöfi;
- Nr. 33—34 *In temniță* de Z. C. Arbure;
- Nr. 35 *Crâng și luncă* de T. Duțescu-Duțu;
- Nr. 36 *Chestiuni literare* ed M. Strajan.
- Nr. 37 *Antologie sanscrită*, de G. Coșbuc;
- Nr. 38 *Femea îndărătnică*, de V. Schakespeare;
- Nr. 39—40 *Cestiuni literare*, de M. Strajan

Un nr. broș. 16 cr., leg. 30 cr.

Se află de vânzare în

Librăria Tipografiei archidiece-sane Sibiu.

Redactor prov. Dr. Elie Cristea.

Vestitele Semințe de flori și legumi

ale lui [13] 10—17

Mauthner

în

pachete închise, legal garantate
cu marca de apărare împotocolată

„Ursul“

se pot căpăta în toate
băcăniile și ferăriile
mai mari.

NB. Numai pentru pachetele închise, provădate cu figura ursului și signate cu numele *Mauthner*, cum arată figura alăturată, ia firma *Edmund Mauthner* în *Budapesta, strada Andrássy 23*, garanție deplină, că-s semințe prospete și veritabile.

„CASSA DE PĂSTRARE ÎN MERCUREA“,

SOCIETATE PE ACȚII

Primesce depuneri spre fructificare sub următoarele condițiuni:

1. Depuneri făcute de particulari cu anunț de 30 zile cu 5%.
2. Depuneri făcute de particulari cu anunț de 3 (trei) luni cu 5 1/2%.
3. Depuneri făcute de biserici, școle, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Permițend starea cassei, depunerile se replătesc îndată și fără anunțare.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut. Regulamentul special pentru depuneri, la cerere, se trimite ori-și-cui gratuit. Depuneri, ridicări și anunțări, se pot face prin postă și se resolvă cu reintorcerea ei.

DIRECȚIUNEA

„Cassei de păstrare în Mercurea“,

SOCIETATE PE ACȚII.

[4] 10—10

A eșit de sub tipar și se pôte procura din

Librăria Tipografiei archidiece-sane

CALENDARIU pe anul comun dela Christos 1898.

Anul al patrușeci și șeptelea.

Pe lângă partea calendaristică cuprinde: șematismul amplificat al archidiecesei ortodoxe transilvane, precum și un mic șematism privitor la diecesele aparținătoare metropoliei ortodoxe române din Ungaria și Transilvania; o indicare lunară a agendelor protopresbiterale și parohiale; o indigitară pentru trebuințele clericilor absoluți și a învățătorilor confesionali; însemnarea târgurilor după alfabet, luni și zile; anunțuri, și în fine catalogul cărților din librărie.

Partea literară conține: „Pascile“ și „Ernă pe uliță“, poesii de G. Coșbuc, Alexandru Roman, material pentru biografia și activitatea lui de Ilie din Urseni, și „Bunica Marie“ de Ilarie Chendi.

Prețul unui exemplar broșat 30 cr., 10 senu mai multe exemplare și în genere vândătorilor broșat 25 cr.

Librăria Tipografiei archidiece-sane, Sibiu.

Editura și tipariul tipografiei archidiece-sane.